

NAŠA LUC

1953

Številka 1

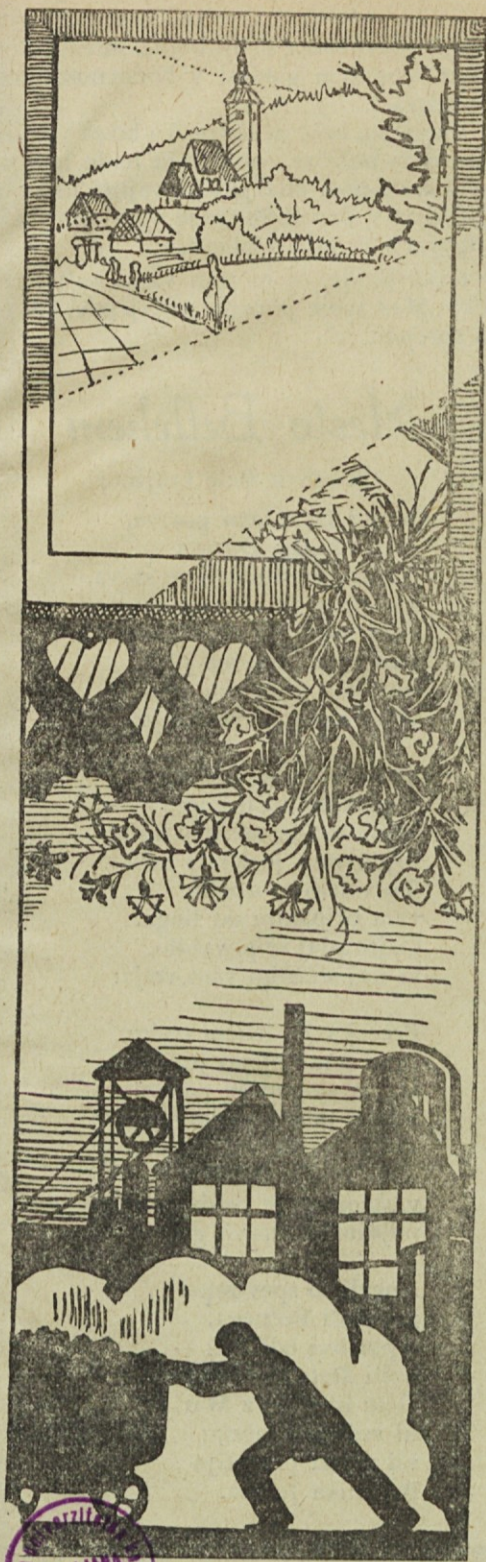
„Oznanjam vam veliko veselje!“

Kmalu bodo zadoneli božični zvonovi in ljubki napevi svetonočnih pesmi bodo napolnili naša srca s prazničnim razpoloženjem.

Božični evangelij bo pričaral pred naše oči veselo oznanilo, ki ga je angel prinesel pastirjem na betlehemske poljanah: „Ne bojte se, zakaj oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse narode: danes vam je v mestu Davidovem rojen Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bodi znamenje: našli boste Dete v plenice povito in v jasli položeno ...“

Kako bi mogli brez ganotja v srcu brati ali poslušati te besede, ki so najslajše, kar jih je kdaj slišalo človeško uho?! Kaj vendar je nagnilo Boga samega, da se je odločil to grešno zemljo počastiti s svojo navzečnostjo in postati Brat med brati?! Kako to, da si svoje Matere, ki jo bo vse življenje obsipal s tako ljubeznijo, ni poiskal med lepoticami kraljeve palače, ampak v revni bajti v Nazaretu?! Zakaj je dopustil, da je bila slama v jaslih Njegovo prvo ležišče?

Vse to je bilo sad njegove neizmerne ljubezni do nas ljudi. S svojim zgledom nam je hotel pokazati, kaj je v našem življenju важно in kaj ni важно. Med nas je namreč prišel s čisto posebnim poslanstvom. Prišel je reševat ČLOVEKA, njegovo dušo in telo, njegovo zemeljsko in večno življenje. V ta

namen je prenovil to, kar je bilo zastarelo, in je začel novo dobo v naravnem in nadnaravnem redu.

Zvso gotovostjo smemo reči, da je Gospodovo rojstvo bilo največji, najimenitnejši dogodek v zgodovini človeštva.

Že od prvega trenutka svojega zemeljskega bivanja je naš Gospod bil največji revolucionar vseh časov. A revolucionar svoje vrste! Njegovo geslo ni bilo krivičnost in nasilje, ampak pravičnost in ljubezen. Pravičnost in ljubezen naj bi postali temelj nove dobe! Na tem temelju naj bi se urejvali odnosi med posamezniki, stanovi, narodi ter med ljudmi in Bogom. Iz tega temelja naj bi zrastle med ljudmi novo vesoljno bratstvo, o katerem tako lepo pojo božične pesmi.

V tem bratstvu bi ne bilo krivično preganjanih, zatiranih, izkoriščanih in ponižanih. Človek bi v svojem bližnjem ne gledal samo navaden stroj, ki se zavrže, ko je obrabljen, ne samo sredstvo za utešitev strasti in material za hrano topovom, ampak ČLOVEKA, ki ima telo in dušo, svoj naravni in večni cilj in ki nam je brat v Kristusu.

Žalostnemu dejstvu, da človek božji Ljubezni ni odgovoril z ljubeznijo, moramo pripisati, da božja revolucija še ni privedla do zaželenega bratstva med ljudmi. Evangelist Janez nam je to bridko očital, ko je zapisal: „Med svoje je prišel, a Njegovi Ga nišo sprejeli...”

Tragično bi bilo, ko bi ta očitek veljal tudi delavskemu stanu. Delavski stan, ki je po številu najmočnejši, je danes v silno važni prehodni dobi, ker prav zdaj nastopa svojo polnoletnost. V gospodarskem, ekonomskem in političnem življenju postaja vedno važnejši činitelj. Od tega, v katero smer se bo delavski stan na tem velevažnem razpotju obrnil, zavisí usoda delavskega stanu in vsega človeštva.

Če bo veselo oznanilo svete noči ganilo delavstvo, da bo božji Ljubezni odgovorilo z ljubeznijo in se bo pri graditvi novega pravičnejšega in bolj človeškega reda oklenilo Vodnika, katerega krušni oče in mati sta bila preprosta delavca, Vodnika, ki se je iz ljubezni do človeka rodil v ubogem hlev-

cu in ki se bori za vesoljno bratstvo na temelju pravičnosti in ljubezni, smemo z velikim upanjem gledati v bodočnost vsega človeštva.

Vidva pa, brat in sestra, ko bosta v tujini poslušala božične zvonove in bodo lepi napevi svete noči udarjali na vajina ušesa, se zamislita v dno duše in se vprašajta, kako odgovarjata božji ljubezni...

Kaka škoda, če bi tudi vama veljal očitek: „Med svoje je prišel, a Njegovi Ga nišo sprejeli...”

Mesto Betlehem

(Pesem iz Bele krajine)

Mesto Betlehem počiva,
mesto kralja Davida.
Truma črednikov ne sniva,
ob ovcal je zbrana vsa.
Glej, svetloba očarljiva
sred' noči objame jih,
noč se v svetli žar preliva,
velik strah prevzame jih.

Sred' svetlobe čudovite
se prikaže božji knez:
„Nič, močje, se ne strašite:
rojen vam je Kralj nebes.
To veselo sporočilo
vam prinašam od Boga.
Čujte zdaj še povabilo,
ki naj srečnim vam velja:

Precej v Betlehem tecite,
Dete tam rojeno je.
In na znamenje pazite:
v jasli položeno je:
Božji Sin in sin Device,
roda kralja Davida,
v skromne je povit plenice,
pojdite pozdravit gal”

Angeli so spev zapeli,
počastili Večnega,
a pastirci odhiteli —
našli Dete Jezuščka.
Dete najdejo z Marijo
in rednika Jožefa;
vsi veseli počastijo
Rešenika Jezusa.

PRATIKA

Pred vojsko smo za božič z veseljem vzeli v roke novo pratiko in jo potem skozi celo leto od časa do časa radi pogledali. Ne vemo, kaj se je pregrešila, da je bila obsojena na smrt in je ni več na dan...

Na prvi strani je bilo zapisano:

Stara sem in vendar mlada,

vaša znanca pratika. —

Srečo bi donesla rada:

naj nebo vam vsem jo da!

Sreče si vsi želimo. Najprej sebi in potem po stari navadi ob novem letu tudi drugim, ne da bi resno mislili jim pomagati do sreče, v kolikor je to v naši moči. Človek je človeku večkrat volk in ne brat, kot bi moral biti.

Toda kakšne sreče si želimo? Zdravja, veselja, miru in še izpolnitve raznih drugih želja. Vse to naj bi bilo, le da bi ne pozabili na glavno srečo, od katere je vse odvisno. Na to srečo nas opozarja pratika, ko nam kaže takoj prve dni v novem letu dva praznika našega Gospoda Jezusa Kristusa: **Obrezovanje** Gospodovo in praznik presvetega Imena Jezusovega. Sin božji, pravi Bog, postane človek in dobi ime Jezus, to je **Odrešenik**, v katerem bodo oblagodarjeni vsi rodovi zemlje. V Jezusovih rokah je vsa sreča leta, ki smo ga nastopili. Zato je prišel na svet in biva med nami v presvetem Rešnjem Telesu, da bi nas osrečil. Njegovo vabilo je: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, jaz vas bom poživil.“ Zaupaj Vanj, kliči Njegovo presveto ime in nič se ti ni treba bati.

Da potrdi pratika to resnico, ti kaže že prvi mesec in vse ostale v letu dolgo vrsto svetnikov, ki so v ljubezni do Jezusa našli vso srečo, časno — v tem življenju, in neminljivo — v večnosti.

Le poglej sv. **Tri kralje!** Nič se ne bojé ne dolge poti, ne izgube časa. Tem večje je njihovo veselje, ko najdejo Jezusa. Tebi ga ni treba iskati, ne delati dolge poti, ne izgubljati veliko časa. V cerkvi te čaka. Pojdi k Njemu vsako nedeljo in zapovedan praznik, počasti Ga pri daritvi sv. maše in našel bo veliko pomoč in mnogo pravega srčnega veselja v novem letu. Ne izgovar-

jej se: nimam časa. Vedi, da je čas dar božji in da ti bo tem bolj blagoslovil ostali čas, ako mu ga ti nekaj daš. Zato, izseljenci, če hočete samim sebi dobro, ne zamudite brez važnega vzroka nobene nedeljske sv. naše.

15. januarja ti kaže koledar sv. **Pavla**, puščavnika in 17. januarja sv. **Antona**, tudi puščavnika. Mlada sta zapustila svet, živela dolga leta v puščavi, molila, se postila, delala in oba doživela veliko starost, čez 100 let. Vem, da jih ne moreš v vsem posnemati, in Bog tega tudi ne zahteva od tebe, ali eno te uči: Bodi zmeren, zlasti v pijanosti. Vsak ti privoščí po težkem delu, da si ugasiš žejo, saj si večkrat tako utrujen, da se ti niti jesti ne ljubi. To vse je prav, ali varuj se pijančevanja, ki je nesreča zate in za tvojo družino. Ne bi zapisal te besede, če bi sam ne videl v teku let toliko nesrečnih družin tudi med našimi izseljenci.

Poglej 20. januarja sv. **Boštjana**. Bil je poveljnik prve kohorte, mi bi rekli prvega bataljona, torej visok častnik, in vendar kak kristjan, da za vero prelije svojo kri. In ti bi se sramoval svoje vere, se bal zamere med nevernimi tovariši?

Spreobrnjenje sv. Pavla, 25. januarja, te uči, da se vsak dan lahko obrneš k Bogu, če bi imel nesrečo, da bi ga zapustil.

2. februarja je **Svečnica**. Starček Simeon drži ves srečen Jezusa v naročju, potem ko ga Marija prinese v tempelj, da ga daruje Bogu Očetu in nam vsem.

Krščanske matere, komu darujete svoje otroke, Bogu ali svetu? Krščanska vzgoja je vaša sveta dolžnost. Ne pozabite besede sv. Pavla, da se bo žena zveličala po svojih otrocih.

Z Bogom za danes, pa brez zamere, dragi bralci. Bog blagoslovi naš rod v letu 1953!

Zp.

„Sem trinajsti otrok v družini. Večno bom hvaležen svoji zlati dobri materi, da je imela toliko poguma, da je še mene kot trinajstega otroka sprejela od Boga. Brez tega njenega pristanka danes ne bi bil duhovnik in škof.“

Tako je dal napisati na spominske podobice ob priliki posvečenja za škofa poznejši kardinal Maks Gallen iz Nemčije, znani borec v času preganjanja Cerkve.

Veselje božičnih molitev

Koliko globokih in lepih misli je skritih v božičnih mašnih molitvah! Veselje in sreča dihata iz njih. Ob božjem Detetu, ki je rojeno, dobiva krščansko srce poguma in zaupanja v bodočnost.

„Dete nam je rojeno in Sin nam je dan,” povzemajo molitve Izaijevo prerokbo, „na njegovih ramah je vladarstvo in imenuje se Angel velikega sklepa” (Iz 9, 6). — „Zasvetil nam je sveti dan; pridite, narodi, in molite

Gospoda; zakaj danes je prišla na svet velika luč!”

„Veselite se, nebesa, in raduj se zemlja pred obličjem Gospodovim: zakaj prišel je” (Ps 95, 11). — „Bog je utrdil vesoljni svet, ki se ne bo zamajal” (Ps 92, 1). — „Oznanil je Gospod svoje odrešenje, pred očmi narodov je razodel svojo pravičnost” (Ps 97, 3).

„Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje!” (Lk 2, 14).

Začetki socialnega gibanja na Slovenskem

V zadnji številki „Naše luči” smo končali pregled pomembne delavske okrožnice „Rerum novarum”, ki jo je pred dobrimi 61 leti izdal papež Leon XIII. Zanimivo bo vedeti, kakšen uspeh so imele te okrožnice v naši domovini. Na Socialnem dnevu v Buenos Airesu v Argentini je letos to povedal g. France Kremžar argentinskim Slovencem v predavanju, ki ga na kratko povzemamo.

Poglejmo najprej, v kakšnih razmerah je takrat živel slovenski narod. Tako bomo razumeli, kako velikansko delo so izvršili slovenski katoliški socialni delavci, ki so omenjeni okrožnici sledili.

*

V DOBI ODERUHOV

V dobi pred papeško delavsko okrožnico je socialno in gospodarsko stanje slovenskega ljudstva bilo nadvse bridko in žalostno.

Kmečko ljudstvo je bilo v svoji revščini prepuščeno samemu sebi. Razen duhovnikov, nekaterih učiteljev in prav redkih drugih izobražencev se za kmeta nihče ni zmečil. Pri tedanjih meščanih je spadalo celo med pravila lepega vedenja, da so se ob kmečkega človeka spodtikali s psovko „kmet zarobljenil!” Ta tako zaničevani kmet, navadno res malo izobražen, ki se je komaj dobro rešil graščinskega jarma in svobodno zagospodaril na svojem gruntu, se je naenkrat znašel sam in brez opore v sredi gospodarskega vrvenja novega kapitalističnega gospodarstva, ki ga je uvedla liberalna doba. Geslo te dobe: „Vsak za sebe”, je trdo zgrabilo našega kmeta, ki se je v kmetovanju in gospodarjenju držal starih

navad. Z zemljiško odvezo in osvoboditvijo je bil popolnoma nepripravljen vržen v tokove modernega denarnega gospodarstva. V gospodarskih nezgodah si je moral sposoditi denar, kjer ga je pač dobil. V vsaki župniji je kot pajek v mreži prežal na svoje žrtve oderuh, ki je denar posojal na tako visoke obreži, da jih kmet trajno ni zmoget. V tisti dobi je po naših vaseh neprestano „pel boben”, ko so nasilno prodajali kmetije, kmete z otroki pa poganjali v svet. Te žrtve oderuhov so odhajale v mesta za hlapce, v domače ali nemške rudnike in v Ameriko. Toda boben je pel in pel... Oderuhi, krčmarji, trgovci in špekulanti s kmetijami pa so bogateli.

Tako so od oderuhov pregnani kmetje množili vrste industrijskih delavcev doma in v tujini.

Delavstva v današnjem pomenu besede v Sloveniji takrat še ni bilo veliko. A kolikor ga je bilo, ni imelo nobene veljave. Kmet je imel vsaj volivno pravico, če je plačeval gotovo višino davka. Delavec ni imel te pravice. Meščani so ga smatrali za malopridneža in mu dali pridevek „baraba”. Delavski stan je bil torej brez moči, veljave in časti.

Med delovnimi sloji so bili še najbolj upoštevani obrtniki-rokodelci, ki so živeli v mestih. Podeželski obrtniki pa so delili usodo kmečkega ljudstva.

Del obrtniškega delavstva je torej stalno propadal. Zgled: v Kropi je bila domača žebljarska obrt. Delo je bilo trdo. A za Kro-

„Dete nam je rojeno in Sin nam je dan.“ (Iz 9,6)

parje je bil to edini zaslužek, ker v tistem kotu je zemlje samo za skromen vrtiček. Da so družine mogle živeti, so morali tudi otroci navsezgodaj odhajati v kovačnice in kovati po 12 do 16 ur dnevno. Toda moderne tovarne so uničile to domačo obrt in Kroparji so se kot berači znašli na cesti. Ljudje so jim rekali „kroparski cigani“. Prehodili so vso Gorenjsko, da so svojim družinam priberačili kosček kruha. Na žalost ni bilo samo v Kropi tako!

POSLEDICE

V teh bednih razmerah je naše ljudstvo tudi telesno hiralo. Jetika je imela bogat plen in ljudstvo je v obupu iskalo tolažbe v zganju. V vsaki vasi je bila kopica „šnopsarjev“, ki so se zalivali z „jerusem“. Vino je bilo predrago zanje in je tudi premalo „speklo“. Z žganjarji so rastle tudi žganjarne. V vsaki vasi si je kdo iz te ljudske bede delal denar. V Ljubljani so takim žganjarjem rekli: „Šnops-apoteka“ ali pa „Baraba-hotel“.

Žganje je Slovincem grozilo postati moralna in narodna katastrofa, ker je od žganja prevzeti siromak izgubil vsako voljo in samozavest. Brezvestni špekulantje, krčmarji in trgovci so v teh ljudeh imeli slepo orodje, ki so ga tudi v politiki znali spretno izrabiti. V žganjarski pijanosti je bilo na Slovenskem toliko ubojev v enem letu kakor v kakšni bitki. Žganjarjev se je lotevala otopelost za vse dobro in plemenito. Zanemarjali so svoje družine, svojo čast, vero in jezik.

Ta strahotna socialna revščina je ogrožala naš narodni obstanek. Nemci so si že skoro sto let prizadevali, da bi Slovence pomčili. V ta namen so na štajerskem ustanovili stranko za „deutschsprechende Slovenen“ — za Nemcem naklonjene Slovence. Trdili so, da jezik, ki ga štajerski Slovenci govorijo, ni slovenski, ampak „windisch“. Ze pred 60 leti zagrizeni obmejni nemškutarji za Slovence niso imeli drugega naziva ko „windischer Hund“ — slovenski pes!

Nemška organizacija je kupovala propadajoče slovenske kmetije — čisto uradno! Neuradno in zasebno pa so pospeševali „šnopsarijo“, da je uradno delo hitreje napredovalo. Središče žganjarske politične in-

dustrije je bil Ptuj, kjer je imel župan Ornič in vsi večji trgovci tovarne za žganje, ki so ga ponujali Slovincem, da bi jih zastrupljali. Zato je bil Ptuj središče nemškutarske stranke med slovenskimi šnopsarji.

(Dalje prihodnjič)

Kje so moje rožice

Kje so moje rožice

*pisane in bele,
mojga srca ljubice,
žlahnto, žlahnto so cvetele?
Ah, pomlad je šla od nas,
vzela jih je zima, mraz;
ah, pomlad je šla od nas,
vzela jih je zima, mraz.*

Kje je tista deklica,

*v vrtu je sedela,
lepa kakor rožica,
pesmi, pesmice je pela?
Hitro, hitro mine čas,
mine tudi lep obraz;
hitro, hitro mine čas,
mine tudi lep obraz.*

Narodna pesem

Dekleta so na slov. katoliškem shodu v Argentini sklenila

Zavedamo se, da je vera nenadomestljive važnosti in vrednosti. Zato hočemo svojo vero v izseljenstvu ohraniti trdno. Zavestno se bomo upirale vplivom verske mlačnosti! Skrbele bomo, da nam bo vera res živo osebno prepričanje! Ne bomo se sramovale svojo vero javno priznati!

*

Hočemo z vsem srcem ljubiti svojo domovino in slovenski jezik! Hočemo poznati slovensko zgodovino in vsa važna in lepa dela, ki so jih napravili slovenski ljudje. Hočemo med seboj gojiti slovensko narodno pesem.

Sklepi fantov na slovenskem katoliškem shodu v Argentini.

DOM IN DOMOVINA

Večkrat se pogovarjamo v družbi o domačih krajih. Kdo se ne bi rad spomnil nanje, čeprav je moral v njih marsikdaj trpeti in jih nazadnje zapustiti!

Kakor človek nosi v svojem srcu ljubezen do matere in očeta, ki sta mu dala življenje, tako nosi v sebi posebna čustva do domače hiše. To je kraj, kjer je živel s svojimi starši, bratci in sestrami, naj je bila to prostorna kmečka hiša ali pa revna hribovska koča. „Hišica očetova, Bog živi te! Al' te kedaj bom videl še? Bog živi te...”

Od domače hiše gre misel na njeno okolico, na domači kraj, ki je dom v širšem pomenu besede. Tisoč spominov nas veže nanj! Radi vidimo njegovo sliko in vse nas zanima, kar se v njem zgodi. Ljubezen do staršev se sama po sebi razširi v ljubezen do doma in domačega kraja.

Domači kraj pa ne obstoji sam zase. Tu di domači ljudje ne. Ta kraj je del domače dežele, ljudje so del domačega ljudstva. Oboje skupaj je razširjen domači kraj — naša domovina. Domovina, to je domača zemlja, na kateri dela, trpi in se veseli ljudstvo, ki je v glavnem istega jezika, istih navad, istega mišljenja in istega načina življenja. Zemlja jim je vtisnila svoj pečat.

Domača hiša nas je vzredila, domovi-

na nam je dala vse drugo, kar smo prinesli v tujino. Dala nam je posebnega duha in posebnega srca. Sošolci, sovaščani, krajeвне navade, prireditve, vse je na nas na poseben način vplivalo in nam izoblikovalo duhovnost. Zato naravno človekova ljubezen preraste domači kraj in zajame vse, kar nam je blizu po duhu. Iz domoljubja nastane ljubezen do domovine. Zato poje naša pesem: Zdrava bodi, moja lepa domovina! Oj junaška zemlja mila, stare slave dedovina. Mila si nam ti edina! Blagoslov se naj razliva v tvojih poljih in lesovih, Bog ljubezni naj prebiva v tvojih selih in domovih!...

Vsi narodi opevajo domovinsko ljubezen. Vsi narodi poznajo junake, ki so žrtvovali za svojo domovino vse, kar so imeli. Sveto pismo stare zaveze nam kaže sijajne zglede ljubezni do domače zemlje in do svojega naroda. Nauk krščanske vere nas uči spoštovati tudi domovino. Veliki učnik sv. Tomaž Akvinski pravi, da smo jo dolžni ljubiti, ji biti hvaležni in jo spoštovati. Te dolžnosti izvirajo iz iste kreposti, kot je spoštovanje in ljubezen do staršev, iz kreposti pietete.

Včasih je kakemu rojaku težko, ker tujci ne poznajo naše domovine. A zakaj bi ga

Koroški pevski oktet „Slavček“ s slovensko pesmijo po Zapadni Evropi: Mest naši rojaki ob slovesu iz Holandije.

bilo zato sram? Nasprotno, s ponosom in ljubeznijo moramo mi izseljenci govoriti svetu o svoji domovini, da jo spozna in da jo spoštuje tudi on. Slabega značaja je in ničvrednej je, kdor se sramuje svoje matere in jo zataji. Ni lepega značaja, kdor se boji povedati, da je Slovenec. Kdor za-

ničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Po božji volji smo Slovenci in to je naš ponos in naša zavest.

Govorimo tudi otrokom o domači zemlji in domačih ljudeh, da bodo ljubili svojih očetov dedovino in postali plemenitega značaja v ponos staršem in v veselje vsem.

Oklet „Slavček“ med slovenskimi izseljenci v Zapadni Nemčiji (Meerbeck). Tretji od leve prva desni je duhovni svetnik preč. g. Tensundern, velik prijatelj in dobrotnik tamkajšnjih Slovencev.

VESELI DOGODKI

Osemnajsto poglavje.

Gruden, mrzli, nezaželeni mesec za stare in betežne ljudi, je za otroke najveselejši čas. Kako bi moglo biti drugače? Sveti Miklavž nosi, božično drevesce in potice se obetajo, tepežnih in novoletnih daril dan je pred vrati itd. Za lepó krščansko vzgojenega otroka je pa najveselejši dogodek postavljanje jaslic.

Ker sem „dopeltnularica“, sem bil star leta 1905 toliko let, kolikor imam prstov na roki. Oče je zaprl kovačnico tisti dan pred božičem že ob štirih popoldne, da je pomagal meni delati jaslice. Navadno smo jih postavili v kakem kotu. To leto sem pa našel svojevrsten prostor. Imeli smo v kuhinji v zid vdolano omarico. Mama mi je rada izpraznila ta „placard“ medtem ko sva z očetom uredila mah, rezala in prilipila pastirčke in ovčke na debel papir in

končno postavila jaslice. Oče je hotel sneti mala železna vrata, s katerimi se je zidna omarica zapirala, toda jaz sem bil drugačnega mnenja. „Sedaj kar zaprimo, da se bodo ljudje, ki bodo prišli k nam, posebno pa moje tete, jutri zjutraj čudile, ko ne bodo videle jaslic,“ tako sem predlagal in starši so mi ustregli.

Ves večer in vse božično jutro sem mislil samo na to, kako bom „potegnil“ tete. Res so prišle kar tri na božič nekoliko pred „deseto“ mašo. Voščile so srečen božič, mi dale jabolk, potice in nekaj drobiža, potem pa so se začele ozirati po kuhinji. „I kaj pa jaslice,“ pravi teta Franca.

„Ni bilo časa“, jo podraži moj oče, „mali sam ni zmoget, jaz pa nisem utegnil.“

Da bi one prišle pomagat, so zatrjevale druga za drugo, samo da bi fantu naredile

veselje; tako pa je revček oropan največjega božičnega užitka.

Nisem mogel več strpeti. Stopil sem na stol, pozval tete, naj pogledajo, nato pa ponosno in samozavestno odprl železna vrata. Takrat pa ... še sedaj me nekaj čudnega spreleti, če se spomnim. Niti atomska bomba mi ne bi mogla prizadejati kaj hujšega. V grlu me je stinilo in začel sem jokati. Kaj jokati, tuliti sem začel, da so še sosede pridrveli gledat, kaj se je zgodilo. Ženske so ugibale, da to nekaj pomeni, nekaj dobrega ali pa nekaj slabega, v tem si niso bile edine.

Moj oče se je pa nasmejal in rekel: „Imamo še pastirčkov in ovčkov in hlevček bova popravila, le nehaj jokati, fant moj.“

Ali veste kaj se je bilo zgodilo? Pastirčke sem bil nalepil na karton z vodo in moko. Moke pa nimamo radi samo ljudje, ampak tudi miši. Dà, miši, te nesrečne male sive zverine so mi požrle in razdejale jaslice. Kakor Sodoma in Gomora je zgledalo v zidni omarici. Pastirčki brez rok in nog, pastirice brez glave, ovce razmrčvarjene, da jih še lev ne bi mogel hujše zdelati, iz hlevčka sta izginila Jožef in Marija, osliček je imel na repu zvezdo repatico, pa na glavi njen rep. Samo malo dete Jezušček je ostal nepokodovan. Ker je bil iz trdega lesa, mu sive krvoločnice niso mogle do živenga. Uboga sirota mala brez staršev in brez vsega! Joj, kako se mi je smilil!

Odšle so tete in drugi v cerkev. Midva z očetom, ki sva bila že pri jutranji sv. maši, sva se pa brž lotila dela in opoldne so tete že občudovalle nove jaslice, ki pa niso stale več v zidni omarici, ampak v kotu kakor druga leta, kjer jim grda mišja zalega ni mogla škoditi.

Česa g. župnik ne izve? Tudi novico o razdejanju mojih jaslic mu je prišlo na uho. Smejal se je, me potrepljal po rami in rekel:

„Jokal si, ko so ti nadležne miši uničile tvoje delo. Vedi, da imaš tudi v srcu zaprte jaslice in Jezuščka v njih. Ko boš zraščel, se bodo skušale pritihotapiti v tvoje srce drugačne miši, to je satan in njegovi pomagači, sovražniki Boga in vere, ter ti bodo hoteli iztrgati iz srca božje Dete. Glej,

da boš takrat močan in da tega ne boš dopustil. Ako bi se pa to le kdaj zgodilo, prosi nebeškega Očeta, naj ti vrne božje Dete in ti pomaga zopet do prave vere, kakor ti je tvoj ata pomagal narediti nove jaslice.“

Ničesar nisem takrat razumel, danes pa dostikrat mislim na te duhovnikove besede; mislim na nje zlasti tukaj v tujini, kjer je vse polno „miši“ in kjer marsikdo hodi z razdejanimi jaslicami v srcu.

Devetnajsto poglavje

Na Novega leta dan so bili ljudje zaradi neurespene Silvestrove noči trudni in so zgodaj zapustili gostilno. Končno sta ostala notri samo dva. Vsak v svojem kotu sta se napačala.

„Hej, bliže pridi,“ pokliče starejši mlajšega, ki je takoj ubogal. „Odkod si pa doma, fant?“

„Iz Ljubljane.“

„Tudi jaz sem iz Ljubljane. Še pol litra ga bova, ker sva oba iz enega kraja.“ In sta pila.

„Kje pa stanuješ?“

„Na Dunajski cesti.“

„Jaz tudi na Dunajski, še pol litra ga bova, ker sva oba iz Dunajske.“ — In sta pila.

„Na kateri številki stanuješ?“

„Na šestnajsti.“

„Jaz tudi na šestnajsti; čudno je, da te ne poznam. Še pol litra ga bova, ker sva oba iz šestnajste“ in sta pila.

„V katerem nadstropju je tvoje stanovanje?“

„V tretjem!“

„Nak, zdaj me pa ne boš več vlekel, v tretjem sem jaz.“

Ko sta se nehala prerekati, sta ga cuknila še pol litra, ker sta bila oba iz istega nadstropja, nato sta pa kolovratila proti domu.

„Poglej, žena,“ je začel starejši, „našel sem mladeniča, ki je iz Ljubljane, iz Dunajske, iz šestnajste, iz tretjega nadstropja, vse kakor jaz. Nerazumljivo je, da se do

sedaj nisva poznala. Daj, skuhaaj nama skodelico dobre kave na to veselje!"

Namesto kave je pa žena zgrabila korobač in ju začela krtačiti rekoč: „Grdobe grde, pijane! Jaz vama bom že pokazala, da se bosta drugič poznala."

Bila sta namreč oče in sin, pa tako natreškana, da nista spoznala drug drugega.

Ako verujete je dobro, ako ne, pa tudi. K spovedi vam zaradi tega ni treba hoditi.

Dvajseto poglavje

Neki Musolinijev „prijatelj“, Ljubljčan, je imel papigo, katero je naučil kričati „Dol z Musolinijem!"

Ko so Lahi zasedli Ljubljano, je prišel v njegovo hišo laški častnik.

„Dol z Musolinijem!" ga je pozdravila papiga. Presenečen častnik posvari gospodarja: „Do sedaj je bilo to razumljivo, sedaj smo pa mi tukaj. Ptiča morate odvaditi teh besed ali ga pa ubiti!"

Lastnik papige ni skušal odvaditi in popboljšati ptiča, ker je vedel, da je to nemo-

goče. Šel je raje v župnišče in tam skrivaj zamenjal svojo papigo za župnikovo, ki je bila ravno taka. Kmalu pride zopet laški častnik.

„Ste odvadili ptiča grdih besed?" je vprašal.

„Popolnoma," odgovori gospodar. Gledal je častnik papigo, dolgo jo je gledal ali ona je trdovratno molčala. Pa je začel sam vzklikati „Dol z Musolinijem", da bi jo izzval. Ko je desetkrat ponovil te besede, se pa le oglasi papiga in pravi: „Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji."

Častnik, kateremu je tolmač prevedel papigine besede, se je prestrašil. Sklepal je, da ptič sam ob sebi ne more biti tako razumen, ampak da je gotovo hudoben duh v njem, zato je naglo odšel, ne da bi več kdaj stopil v hišo. Tudi gospodarju se ni nič hudega zgodilo.

Kdor zna, pa zna.

*

Vsem bralkam in bralcem „Naše luči"

Slovenski pevski zbor „Zvon“ iz Eysden-a (Belgija).

želim prav vesel božič in nad vse srečno novo leto 1953!

Dovolj je žalosti na svetu in še več je ljudi, ki brez potrebe grenijo življenje sebi in drugim. Ako se mi je posrečilo s pripovedovanjem veselih dogodkov spraviti vas vsaka dva meseca nekoliko v dobro voljo, ni to moja, ampak mojega očeta zasluga, ker me je naučil gledati sonce tudi skozi temne oblake. Marsikaj mi je odnesla kraška burja, tega gledanja pa mi ni mogla

vzeti, niti takrat ne, ko me je stresla z lipe in me treščila v neko skalovje.

Bodite tudi vi trdno prepričani, da za dežjem pride vedno lepo vreme. Veselite se tega vnaprej, celó takrat, kadar treska in vam toča češe lase. Namesto da bi jokali in tarnali, si raje zapojte:

„Pa kol'kor tol'k', pa kol'kor tol'k' pa mor'mo bit' ve el'.”

Janko Jankovič

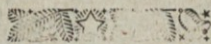
Božič 1943 je bil žalosten...

Sveti večer v zaporu

se nihče niti popraskati ni mogel, ker smo bili nagosto nastlani po tleh. Križ je bil le, če se je komu zljubilo ponoči se obrniti. Cela vrsta se je morala obrniti, kot se obračajo čevapčiči ali ribe na ražnju.

Sobo smo imeli tifusno, ker je imel med predniki nekdo tifus. Bil je le eden bolan med petinosemdesetimi ljudmi, a so vse ozdravili. Tedanji nemški oblastnik jih je ukazal odpeljati na Janjice pod Avalo in potreliti.

Vsi smo to vedeli in vsakemu je bilo težko v srcu, saj je bila edina pot odtod — na morišče.

Dan se je nagnil. Naša sončna ura nam je povedala, da je že blizu pete popoldan, ko so prileteli vrabčki na prizidek pri oknu naše ječe. Veselo so čebljali in pogumno kluvali v steklo. Videti nas niso mogli, ker so bila vsa okna prepleškana z modro barvo kot zavesa proti zračnim napadom. Napravili smo nekaj jas, da smo skrivaj lahko pogledovali v svet, ki je bil zaprt za nas.

„Tiho,” je ukazal naš „prerok” in prisluhnili. Pravil je, da razume ptičji pogovor. „Videti jih moram,” mi je zašepetal. Bilo je težko: odpreti okno je pomenilo izpostaviti se strelom stražarja na stolpu. Ugasil sem luč, tiho odprl okno, da je lahko starec videl vrabčke, ki so vezelo brskali po snegu med poslednjimi sončnimi žarki. Ugasilo je sonce, z žarki so odleteli tudi vrabčki v svobodni svet. Bili so srečnejši ko mi, ki smo bili zapisani smrti...

Okno sem spet zaprl. Prerok je tiho dejal: „Obisk

Ležal sem na golih tleh v takozvani tifusni sobi koncentracijskega taborišča na Banjici v Beogradu. Bral sem pisemce, ki ga je skrivaj vtaknila ljubljena roka v dvojno steno zavoja, ki sem ga prejel za božič. Bral sem in spet bral: „Povedali so, da si že novembra odšel v Nemčijo, da si bil obsojen na kazensko vojaško taborišče, da si bil določen za Mauthausen. Zato se vsi čudijo, da si še tu. Obljubili so nam, da boš kmalu odšel v ujetništvo. Ne boj se, zaupaj v Boga in njegovo Mater, h kateri prosi vsak dan naša ljuba mamica. Vsi smo zdravi, a te zelo pogrešamo in naši malčki molijo vsak večer za ubogega strička...”

Bil sem kot suženj, ko so me premestili iz kleti v sobo. Šestintrideset dni sem ležal sam v celici, ki je bila široka in dolga dva metra. Soba se mi je zdela palača, čeprav se nas je v njej stiskalo stodvajet ljudi, prostora pa je imela za kakih trideset. Bili smo vsi zadovoljni: ljudje in — uši. Ljudem je bilo toplo, bili so na tesnem kot ribe v posodi. Golazen pa se je lahko nemoteno sprehajala po ljudeh in uživala v krvi, saj

bomo imeli. Mnogo neprijetnosti, ali z neko besedo se bo vse lepo končalo." Nismo mu verovali, le nasmehnili smo se mu.

Zunaj so udarile trde vojaške stopinje. Straža se je menjala. Bilo je ob osmih, ko smo kot vsak večer molili večerno molitev. Vsi so vstali, tudi bolniki in pretepeni. V prvi vrsti so stali navadno štirje pravoslavni duhovniki, učitelj, advokat in študent, ki je bil komunist. Ali je ta molil, nisem slišal, stal je v prvi vrsti in povešal glavo k tlom. Mnogim je bil uganka, a meni je z nekaj besedami ob neki priliki veliko povedal. Imel je velik vpliv pri upravi, saj so talci-komunisti bili v upravi taborišča in vsak teden je dobil steklenico z mlekom, pravzaprav je bilo žganje pomešano z mlekom. Jaz sem dobival od časa do časa zavojce, kravaj tudi cigarete in vžigalice, kar sem razdelil ljudem in tudi temu študentu, za kar sem prejel včasih požirek „mleka“. Modroval je: „Čudno se usoda igra z nami: dva idejna sovražnika ležita drug ob drugem na mrzlih tleh in si delita stvari po bratovsko. Jutri v gozdu bi vas mirne duše počil, danes grem rad namesto vas na morišče, saj sem sit tega pasjega življenja. Povejte ljudem kaj, da se bodo opogumili!“

Nemo sem ga gledal. Bilo mi je žal mladega fanta, saj sem čutil, da ga bo kmalu zadel žalosten konec, ali nisem zmozel besede v tolažbo. Dobro je poznal ljudi in uganil moje misli. Povedal je oči in udaril se je po levi nogi in dvije dejal: „Tej-le se moram zahvaliti, da so me ujeli. Ko ne bi bil obstreljen, me nikdar ne bi dobili. Če bi veroval v Boga, bi rekel, da je božja kazen, ker sem nekoč z njo brnil mater, ki me je na kolenih prosila, naj ne ubijem njenega brata. Nič ne de, je, kar je! Kdaj mislite, da me bodo počili?“

„Poslušajte,“ se mu rekel. „Nekaj mi v srcu pravi, da vas bo zadel nekaj težkega in poniževalnega, ko boste odšli tja, odkoder ni povratka. Tu so vaši duhovniki in čas je, da se pripravite za to pot in si olajšate trpljenje.“

Kar bruhalo je iz njega: „To so vam povedali kmetovi vrabci!“ Nervozno se je za-

smejal in zadrhl: „Čuden tip ste. Škoda, da nismo v gozdu, z užitkom vas bi ustrelil!“

„A jaz bi vas položil na trebuh ter jih vam petindvajset naložil na zadnjo plat in poslal domov k materi, da vam obriše slinasti nos.“

V sobi se je vse zakrohotalo in stražarji so pritekli gledat. Študent je bil tiho in nerodno mu je bilo. Nekaj dni pozneje so ga odpeljali izkopavat kosti pobitih po Nemcih in jih sežigat, da bi zakrili sledove zločinov. Nazaj ga ni bilo več...

Ljudje so iz trpečih src odgovarjali v molitvi: „Gospod, usmili se.“ Ugasnil sem luč, saj je bil tedaj edini trenutek, ko nihče ni nergal. V sobo je prodril sveži zrak in preganjal neznosen smrad.

Večerna molitev je bila kratka in končala se je s pesmijo: „Dostojno,“ kar bi odgovarjalo naši zdravamariji, da smo tudi ta dan ostali živi in dodali mo prošnji, naj bi tudi jutrišnji dan ostali, na pojutrišnje nihče ni mislil!

V mnogih cerkvah sem bil, ali nikjer nisem videl takih prosilcev kot pri tej večerni molitvi. Vsi so bili solzni. Spomin na svoje je robate značaje pre naredil v blage duše, ki so hitele s prošnjami pred božjo Mater, da jih varuje in reši pogubljenja. In Mati je pomagala. Strašna soba je postala srečna.

Zadnji glasovi so zamirali v sobi. Ljudje so se ozirali skozi okno. Mraz je bil oster in ljudi je zeblo. Ko sem hotel zapreti okno, so zapopotale strojne puške in šopi raznobarnih kresnic so šinili v nebo. Oglasili so se tudi topovi. V presledku sem visoko gori zaslišal letalo. Vse se je naglo končalo.

Zaprl sem okno in vžgal luč. Mlad človek ob meni je dejal: „Nemci praznujejo danes svoj sveti večer. S streljanjem in razsvetljavo, kajne!“

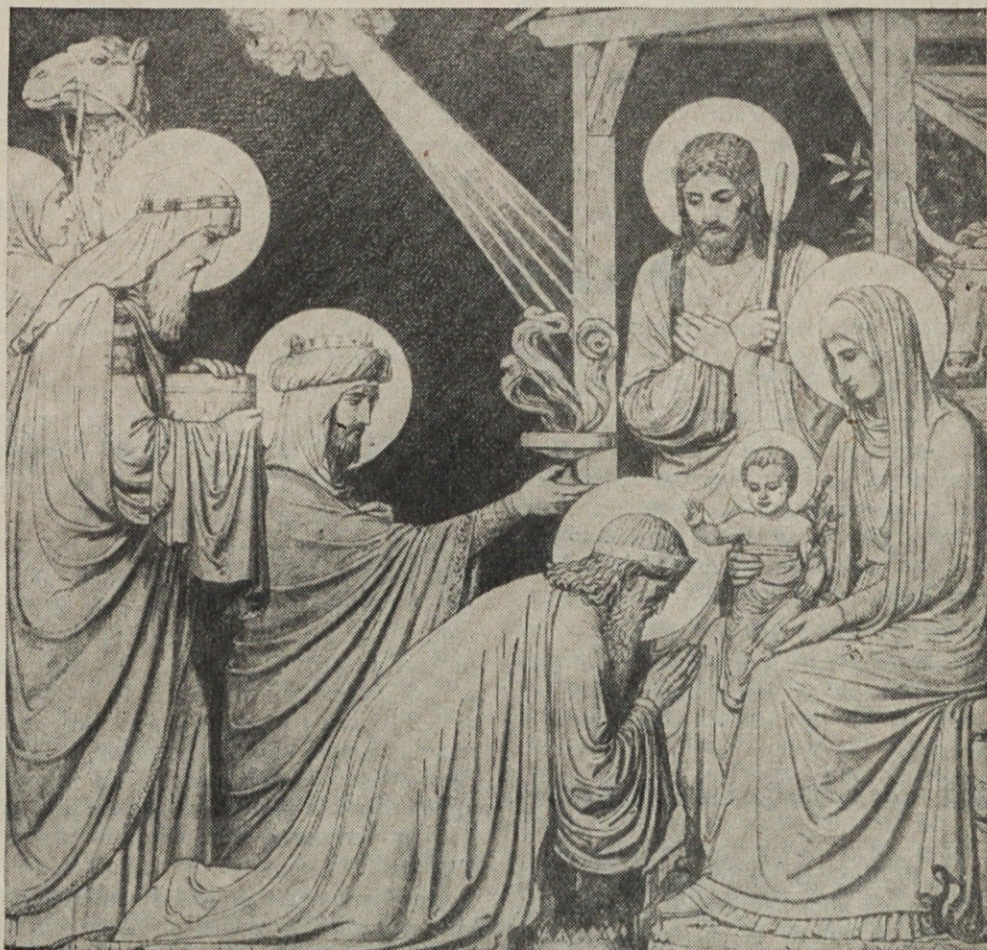
„Takšnih navad nimajo,“ sem mu dejal. „Zmotili so se. Najbrž je bilo njihovo letalo.“

„Zakaj ga niso zbili,“ se je jezil, ko so se mu drugi smejali.

„Pustite Nemce pri miru in povejte mi, kako pri vas praznujejo božič,“ se je oglasil ded, ki je bil pri petinosemdesetih letih še trdna korenina. Bil je v ječi, ker je trdil „Glavo dam, a žita ne dam!“

Ljudje so se stisnili k zidu in sprehajal sem se med njimi ter pripovedoval o jaslicah, drevescu in lepih navadah, spomnil sem se tudi njihove navade, kako počaste vsakega na sveti večer z vročim žganjem. Rekel sem fantu, naj prižge z ostanki zavojev ogenj v peči, drugi je na žlici pekel sladkor in ogrel vodo, da sem lahko napravil „šerbet“, saj žganja nismo premogli. Vsak je dobil požirek, da se je spomnil svetega praznika.

nil po zraku, a predno je zadel lice, sem ga pre-tregel ter rekel, da fant ni ničesar kriv, ker sem mu jaz dal vžigalice. Izvlekel je samokres in zahteval: „Kdo ti je dal vžigalice?“ „S seboj sem jih prinesel.“ „La-žeš!“ in mrzla cev se je dotaknila mojega čela. Teško je dihal in dišal je po alkoholu. Odmaknil sem se in mu rekel, da sem navajen se razgovarjati na tako daljavo.

„Videli smo Njegovo zvezdo na Vzhodu in smo se prišli poklonit.“ (Mt 2, 2).

Dolgo smo sedeli v razgovoru, saj se nikomur ni spalo, dokler se niso s truščem odprla vrata in v sobo je planil podčastnik z nekaj stražarji. Vsi so skočili pokoncu.

„Kdo je zažgal ogenj?“ je zarjul.

„Jaz,“ se je oglasil fant. Pasji bič je šviš-

Osupnil je bil. Tako hladnokrvnega držanja ni pričakoval, roka s samokresom se mu je počasi povsila in ko ga je spravil, je siknil: „Zakaj ste zakurili?“

Nisem mu odgovoril. Dedek, ki me je imel rad, je za menoj s tresočim glasom

izdaval: „Njegov sveti večer je, pa nas je vse počastil s šerbetom. Zato je zakurjeno v peči. Če je treba koga ubiti zato, ubijte mene, a ne njega.”

Kaj se je godilo v duši tega podčastnika, ne vem. Zdelo se mi je, da je sam zase šepetal „sveti večer”. Ostro je ukazal pogasiti ogenj, ki je že davno zamrl, pogledal me je od pete do glave, se obrnil in odšel. Na vratih je obstal, se obrnil in po vojaško pozdravil in rekel po nemško: „Srečen bo-žič!” Postal je malo in potem dodal: „Vi ga boste še dolgo let obhajali, jaz verjetno ne!” Bilo je nekaj milega na obrazu, a ta izraz je kmalu minil. Zadrhl se je: „Spat se spravte in luč ugasnite!” Prvič smo tedaj lahko luč ugasnili, drugače je morala goriti vso noč.

Ker se je vse tako izteklo, smo zadovoljno polegli po trdih tleh. Dedku pa jezik ni dal miru in se je oglasil: „Ste videli, ljudje božji, naš prerok je imel prav. Obisk z mnogo neprijetnosti je bil to, a beseda ‚vet večer‘ ga je ukrotila... Če se kdaj vrnem živ domov, nikdar ne bom preganjal malih nagajivčkov — vrabčkov — saj so nam prinesli nocoj resnično novico.”

Tisto noč dolgo nisem mogel zaspati. V polsnu sem slišal drobno čivkanje, ki je počasi zamiralo in se spremenilo v lepo pesem, ki dvigne k Bogu vsa srca pri polnočnici. Iz glasov se je izoblikoval dom, drevesce in znani, ljubi obrazi, ki so z menoj peli sveto pesem...

Ap

RAZGOVOR

„Pozdravljen, Jože! Kako je s teboj? Zadnjič si se srečno rešil iz jame! Nihče ni več verjel, da boš še živ. Saj si bil več kot dve uri pod podrtim premogom!”

„Rad priznam, da me je Bog rešil. Tega ne bom pozabil nikdar. Saj sem bil le malo opraskan, a se ganiti nisem mogel. Bil sem pri zave ti ves čas. Poskusil sem si pomagati, a sem se bal, da bi sprožil še več kamena. Trdo me je držalo!”

„Dolge so morale biti one ure!”

„Včasih pravimo: ‚kot večnost‘. Bil sem na pragu. Molil sem kot nikdar prej v življenju.”

„Molil siž?”

„Bog me je spomnil na molitev. Rad priznam, da sem na molitev nekoliko pozabil. Tako me je Bog z nesrečo spomnil... Bilo mi je, kot bo najbrž ob smrtni uri. Mislil sem, da bom pač končal pod zemljo. Prosil sem Boga, da bi mi bil milostljiv. Tudi žal mi je bilo za vse, kar ni bilo prav v mojem življenju. Sodil in presodil sem samega sebe. V življenju sem bolj malo mislil na „nerodnosti”, tedaj pa mi je bilo vse pred očmi. Prosil sem Boga, naj pozabi! Tisto, da bi človek mislil samo na rešitev, kar nič ne drži! Zdi se mi, da me smrti ni bilo tako trah. Sklenil pa sem, da, ako srečno pridem iz nesreče, ne bom nikdar

več pozabil na molitev. Vsak dan mislim nazaj na one ure...”

„Z molitvijo je kot s prijateljem. Velikokrat človek potrebuje razgovora s prijateljem, ki bi te razumel, ki bi mu potožil vse težave in prejel tudi dober nasvet.”

„Samo redki so taki prijatelj!”

„Med ljudmi jih je res težko najti. Z Bogom je lažje. Da mi le hočemo, Bog bo vedno z nami! Ne zapusti nas, če ga mi ne zapustimo. Vse mu moremo zaupati. Največkrat ga prosimo pomoči. Sto stvari imamo, ki jih pro imo pri njem. In uslišani bomo! Bolj kot z dobrim prijateljem se moremo z Bogom zaupno razgovoriti. Nas razume. Vé za naše slabosti, vé, da smo revni in nevredni, a On je dober in zvest. Hvaležni mu moramo biti, kot smo prijatelju hvaležni!”

„Imaš prav. Če pomislim, kako sem takrat pod zemljo iz srca molil! Molitev mi je dajala upanje in zaupanje. Večkrat mislim, da je bilo kar prav onih nekaj ur pod zemljo, saj me je Bog spet spomnil, naj ne pozabim nanj. In na molitev.”

„Včasih so rekli: Na morje pojdi se moliti učiti!”

„Jaz sem se pa pod zemljo učil!”

„Res je, Jože! Pozdravljen!”

G.

MED NAŠIMI ROJAKI

ANGLIJA

Prva knjiga v našem jeziku je bila tiskana v tujini. Ali pa veste, da je tudi prva angleska tiskana knjiga izšla v tujini. Izšla je v Flandriji, ki spada danes pod Belgijo. Ta knjiga je izšla dobrih 70 let pred prvo tiskano slovensko knjigo.

*

V kratkem nas bodo objeli božični spomini. Duh kadila bo potopil naše misli v cudovito blagovest, ki leto za letom vzbuja v srcih ljudi radost. Kristus se nam je rodil! Ob radiu boste marsikje skušali ujeti melodije nepozabno lepih božičnih pesmi. Ali se kdaj človeška srca čutijo tako eno kakor na sveti večer pred jaslicami?

Blagoslovljen božič vsem rojakom po otočju in na celini! Blagoslovljen božič tudi našim v domovini in upa polno novo leto 1953!

BELGIJA

CHARLEROI — MONS

V Charleroi smo imeli službo božjo za naše rajne že 26. oktobra, v Paturages pa na dan Vseh svetnikov. Svojih pokojnih smo se spomnili v molitvi in tako, da smo obiskali njihove grobove, čeprav je bilo vreme zelo slabo.

Letos se je prijavilo čez 70 rojakov za Mohorjeve knjige. Vsak ima rad doma slovenski koledar in lepa povest naredi mnogim prijetne urice.

80 let življenja bo dočakala 22. dec. ga. Marija Moškotelc, roj. Jezbinšek, bivajoča v Dampremy pri Charleroi. To je najstarejša Slovenka med nami. Čestitamo ji in izrekamo priznanje vsem, ki ji kdaj pomagajo, da olajšajo njena visoka leta in njeno osamelost.

Za zakonski stan so se odločili trije pari iz Beneške Slovenije, stanujoči v Chatelineau: Aldo Mughlerli in Marija Lavretič, Danilo Lavretič in Lidija Bordon ter Angelo Šibau in Ivana Lavretič.

Tudi med nas je prišel misijonar g.

Jože Vidmar. Pozdravljamo ga in se mu za njegove besede in trud lepo zahvaljujemo.

V Elouges pri Monsu pripravlja tudi letos g. Janko Burnik zanimive jaslice, ki privabijo vsako leto precej občudovalcev.

Vsem dragim rojakom, posebno tistim, ki se malokdaj vidimo, želim blagoslovljen božič in srečno novo leto, vsem bolehaajočim pa obilno tolažbe, pogumnega zaupanja ter vdanosti v božjo voljo.

Z. Reven, izs. duhovnik.

LIMBURG — LIEGE

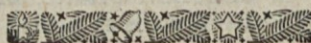
V Kanado je odšla gdč. Meri Leščak. V novem svetu ji želimo veliko sreče. Prepričani smo, da bo tudi v daljni tujini ostala posteno in zavedno slovensko dekle.

Poroke: V u c h t; Gdč. Marica Mastnak se je poročila z g. Attolinom Pinoli; gdč. Marija Trlep z g. Aleksom Gilley; gdč. Angela Polavdar je popeljala pred oltar g. Franca Trinka in vdova ga. Marija Vergles je sklenila zakonsko zvezo z g. Ivanom Babšek. — Vsem novoporočencem iskreno čestitamo in prosimo ljubega Boga, naj blagolovi njih zvezo.

Bolniki: Na domu se zdravi g. Janez Brumec iz Eisdena. G. Bergoč Franc je bil operiran v Maaseiku, g. Ivan Draksler se že dalj časa zdravi v St. Truidenu; zaradi rudarske bolezni boleha g. Matija Kavs iz Winterslaga; v sanatoriju je gdč. Zinka Globevnik; g. Pepi Juršič pa se je iz njega vrnil. Lepo delo storimo, če bolnike obiskujemo!

Waterschei: Nenadoma je umrl 38 let star Karl Mihelič, doma iz Bovca. Že pred leti je zaradi zastupitve zgubil nogo. Bil je veličen človek in je na svojem čevljarskem stolu vedno pel slovenske pesmi. Njegovi znanci in prijatelji ga bodo ohranili v lepem spominu. Molimo za njegovo dušo!

Vsem rojakom v Belgiji in drugod po svetu želimo notranjega veselja poln božič in srečno novo leto!

FRANCIJA

OB NEMŠKI MEJI

SLOVENSKA SLUŽBA BOŽJA
in spovedovanje za božične praznike
in Novo leto

Jeanne d' Arc: v nedeljo 21. decembra bo spovedovanje od 7.30 do 8. ure zjutraj.

Merlebach: 21. decembra spoved od 9. do 10. ure, Hospice Ste Elisabeth, ob 10. uri sv. maša.

Aumetz: nedelja 21. decembra: spoved od 19. ure dalje. — Ponedeljek, 22. decembra: spoved od 7. ure zjutraj do sv. maše. Sv. maša s pridigo po spovedi.

Tucquegnieux: ponedeljek, 22. decembra: spoved od 19. ure dalje. — Torek, 23. decembra: spoved pred sv. mašo, ob 8. uri sv. maša s pridigo.

Merlebach: sredo 24. decembra: ob 6. uri sv. maša v župni cerkvi, nato spovedovanje.

Ponoči: od polnoči do enih je v Hospice Ste Elisabeth spovedovanje. Ob enih ponoči: slovesna služba božja s pridigo.

Na božič 25. decembra: ob 9. uri spovedovanje v Hospice Ste Elisabeth, ob 10. uri sv. maša s pridigo v isti kapeli.

Creutzwald: sv. Štefan: od 6. do 7. ure: spoved v koloniji Maroco. — Od 7. do 9. ure spoved v koloniji Neuland. — Ob 9. uri v koloniji Neuland sv. maša s pridigo. Pri njej poje slovenski cerkveni zbor „Slomšek“ iz Merlebacha najlepše božične pesmi.

Algrange: Nedelja 28. decembra: spoved od 19. ure dalje. — Ponedeljek 29. decembra: spoved pred sv. mašo od 7. ure dalje. Po končani spovedi je sv. maša s pridigo ob 7.30 uri.

Habsterdick: Na dan sv. Silvestra: spoved pred sv. mašo od 8. do 9. ure (31. dec.); ob 9. uri sv. maša s pridigo.

Merlebach: Dan Novega leta 1. januar 1953: spoved v Hospice Ste. Elisabeth od 9. do 10. ure, nato slovesna sv. maša istotam.

Habsterdick: 8. januar 1953. Pred sv. mašo spoved, ob 9. uri: sv. maša s pridigo.

Da bo Vam, dragi rojaki, božje Dete prineslo mir in blagoslov, pridite, pridite k sv. spovedi v adventu ali za božič!

Vesele božične praznike in srečno novo leto Vam vsem brez izjeme želi iz srca Vaš
S t a n k o, izseljenski duhovnik

Vsa druga poročila bo prinesla prihodnja številka „Naše luči“.

Važno opozorilo:

Vsaka sprememba zgorajšnjega programa bo objavljena pravočasno v domačih časopisih ter v radio Sarrebruck.

OPOZORILO!

Po raznih kolonijah hodijo razni rojaki, ki pravijo, da so begunci. Vedno začenjajo z raznimi imeni duhovnikov, pri katerih so baje že bili v tujini. Nekateri nimajo nobenega veselja do dela in bi radi kar tako pri naših ljudeh živeli. Rudarji zaslužijo težko svoj denar, imajo dobro srce. Vendar je treba previdnosti pri podpiranju takih, ki hodijo okrog. Ako so bili v kakem taborišču beguncev, jih od tam razne komisije spravijo v druge države, seveda na delo. Ako gre kdo na svojo roko kam, je seveda na cesti. Mnogi izrabljajo dobro srce naših ljudi, zato je treba velike previdnosti. Lahko so poslani od Bog ve koga in delajo lahko veliko zmešnjavo v kolonijah. Bodite previdni v govorjenju — in v „posojilih“.

PAS-DE-CALAIS

Misijoni v naših kolonijah

Po našem zadnjem poročilu je bil najvažnejši dogodek veliki misijon v rudarskih revirjih s središčem v Lens. Ta misijon se je vršil istočasno v 32 župnijah, kamor je prišlo 160 misijonarjev. Misijone je otvoril škof iz Arrasa, ki je poudarjal potrebo

sv. misijonov za posameznika in za obči blagor, ker le vera v Boga in življenje po veri more prinesiti zmaterializiranemu svetu mir in socialno pravičnost. Zidati nov, pravičnejši svet brez Boga je prazno delo.

Tega velikega misijona smo postali deležni tudi mi slovenski izseljenci. Prišel je med nas slovenski misijonar iz Gorice, preč. g. Vidmar in imel misijone po vseh naših večjih kolonijah.

Vneti, izkušeni misijonar je začel svoje delo v Liévin-Lens-u in ga nadaljeval v Sallaumines-Méricourt, Vendin-le Vieil, Bruay, Wingeles-Meurchin, Dourges. Povsod so bili misijonski govori zjutraj in zvečer ter razne pobožnosti, zlasti sv. rožni venec. Obiskal je vse naše družine in imel razne stanovske nagovore.

Udeležba je bila povsod nepričakovano lepa, dasi je slabo vreme nagajalo in so bili mnogi vsled dela zadržani, da niso mogli priti.

Bog daj, da bi lepi sadovi misijonskih dni ostali stanovitni, da bi vladala po vseh naših kolonijah medsebojna ljubezen in bratstvo v duhu Kristusovem. G. misijonarju pa in vsem, ki ste z gostoljubnostjo in drugimi dobrimi deli pripomogli k lepo uspešnim misijonom, bodi Bog obilen plačnik!

LIEVIN

„Le križ nam sveti govori...“

Na pokopališču na Colonne, kjer počivajo številni naši rojaki, dosedaj ni bilo običajnega križa. To ni bilo vseh rudarskim družinam, ki imajo svoje na tem pokopališču. Zbrale so denar in kupile križ, ki ga je škof iz Arras-a dne 13. novembra slovesno blagoslovil. Iz cerkve so ga nesli na pokopališče rudarji v svojih uniformah in z rudarskimi svetilkami v roki. Pred križem so šli gasilci v uniformah in za križem ljudstvo v procesiji.

Tako nam bo odslej tudi na tem našem pokopališču govoril križ, „da vid'no se nad zvezdami“.

— + —

26. oktobra je bila v Liévin-u slovesnost 25-letnice zastave društva sv. Barbare. Pred 25 leti je bila ta prva slovenska zastava v Pas-de-Calais blagoslovljena in razvita. Celih 25 let je šla pred nami in nam kazala

pravo pot v veri do Boga in ljubezni do domovine.

Dopoldne je bila slovesna sv. maša in popoldne proslava v dvorani, kjer je zastava prejela jubilejni spominski trak, pozdravljena od vseh ostalih slovenskih zastav.

Ob tej priliki je prejelo 21 zaslužnih članov in pevcev spominske diplome. Ta odlikovanja je razdelil zvezni predsednik g. Blaž Zupančič z ganljivi nagovori na vsakega odlikovanca.

Peli so pevci iz Bruay, Sallaumines in Liévin. Igro „Izgubljeni in zopet najdeni mož“ so lepo uprizorili igralci iz Liévin-a.

HOLANDIJA

Prazniki mrtvih so šli mimo nas v spominih na naše rajne. Letos smo imeli vsi skupaj en grob več — grob našega nezopaznega patra Teotima. Na Vseh svetnikov dan je bila v Sittardeweg v Heerlenu zanj sv. maša, po kateri smo obiskali patrov grob. Pevci „Zvona“ so slovesnost povzdignili s petjem.

Novi grobovi med nami: Umrla je Roza-lja Knežak iz Hopela, roj. 1881. v Grižah pri Celju. V Waubach je dotrpela gospa Rajhova po dolgem ležanju vsled ohromelosti. V Lindenheuvelu so spremili k počitku zvestega člana društva sv. Barbare g. F. Sotlarja (rudarska bolezen).

Približal se je praznik rudarjev in rudarskih društev — svete Barbare. Poslušajte pesem, ki je kot nalašč za naša društva:

Vihraj, zastava Barbare,
ponosno v soncu in viharju!
Zavednost, milost, moč v srce
vlij ti slovenskemu rudarju!

Sprejmite, dragi rojaki po svetu in v domovini, sedaj naše želje in voščila, da bi svete božične dni preživeli v srčnem miru ob jaslicah, ki nas spominjajo na tisto svetlo noč, ko je svetu zasijalo sonce odrešenja.

Prav ima

— Toda, Slavko, kaj vendar misliš? Že spet imaš strgane hlačke!

— Ja, mamica, jaz vendar ne morem vedno paziti, kaj se godi za mojim hrbtom!

NEMČIJA

Hamborn. — Slovenci v Hambornu smo doživeli 19. oktobra lepo proslavo. Naš župnik g. prošt Bernard Hülsmann je praznoval 40-letnico, odkar je v Hambornu. Ta gospod je šel še kot bogoslovec s č. gospodom Ten. udermom v Slovenijo, da bi se naučil slovenščine. S tem si je pridobil srca tukajšnjih Slovencev in bil skozi 40 let tudi naš slovenski dušni pastir.

Svečane proslave v Stadthalle v Hambornu smo se udeležili tudi mi tukajšnji Slovenci. Dve deklici v slov. narodnih nošah sta jubilarantu izročili spominsko listino v okvirju in slovenski šopek:

Vsi Slovenci v Hambornu
podamo toplo Vam roko
in čestitamo prísérčno,
da nam rosno je oko.

Vsega obilno Vam želimo:
zdravja, sreče, sladki mir.
V hvaleznosti za Vas molimo.
Bili ste zvesti naš pastir.

V imenu ostalih rojakov je čestital g. proštu slovenki duhovnik iz Holandije in omenil: „Majhen je naš narod in po vsem svetu je razkropljen. Zato pa tem bolj ceni može tujih narodnosti, ki so spoznali slovensko dušo in si pridobili s požrtovalnim delom naša srca.”

Gospodu jubilarantu tudi naš list prísérčno čestita in kliče: Na mnoga leta!

Castrop-Rauxel. — Poročil se je g. Franc Borišek z go. Margareto Gečke, roj. Bemm. Čestitamo!

Hamborn. — Spominjam Vas na tisti dan, ko smo leta 1927. praznovali 25-letnico slovenskega društva sv. Barbare v Hambornu. Vesel dan je bil to za nas in kdo se ga ne bi tudi z veseljem spominjal. Koliko jih je še od tistih, ki so se takrat fotografirali z za tavo, med nami? Leta pač tečejo in ljudje legajo v grob. Društvo sv. Barbare v Hambornu je bilo ustanovljeno že leta 1902. -c.

Essen-West. — Tukaj je umrla Helena Permiš, doma pri Vranskem na Štajerskem.

Materi Turkovi o spomin

Kje sem šla, čez težka pota,
polna trnja, polna skal?
Zdaj obdaja me samota,
šum poletni je prestal.

Tam sem prišla, blizu vrta,
kjer že mnogo naših spi;
vrata že so mi odprta —
večnosti tam zrem v oči.

Kaj od vsega je ostalo?
Le od solz izprani križ.
Ko se drugo bo končalo,
Ti nam odpri paradiž.

P. A.

IZ DOMOVINE

Poleg drugih je sedaj v zaporu tudi župnik in dekan Jožef Kres iz Vavte vasi pri Novem mestu. Dobil je 32 mesecev zapore.

Medtem ko na Goriškem še po mnogih krajih lahko zvonijo, na Dolenjskem marsikje ne smejo več. Ponekod je dovoljeno od brezbožne oblasti le 5 minut zvonjenja na dan, a ne pred sedmo uro zjutraj, ker sicer „ljudje ne morejo počivati”.

V Zagrebu je sam šef države v govoru napovedal še večji boj proti vplivu vere.

Toda božji mlini meljejo počasi, a gotovo. Molimo za preganjane!

V Gorici so se lotili dela za „Katoliški dom”, v katerem bi dobile zavetje slovenske organizacije. Bil bi last Družbe sv. Mohorja v Gorici. Naj bi tudi izseljenci postavili vsaj delno to potrebno zgradbo. V USA so sestavili poseben odbor za gradnjo tega doma. Darove sprejema: „Katoliški dom”, Riva Piazzutta 18. GORICIA, Italia.

Večer, a pe em

Vem, da čutiš se nesrečna,
žalost Tvoja zdi se večna.
Kaj solzá si pretočila!
V srcu Tvojem je gomila.

V Bogá le bodi upajoča,
k njemu naj gre prošnja vroča.
Večni vé za vse trpljenje.
Nudi vsem, za vse rešenje.

Gr. Commercy, Fr.

Ne pozabite na mohorske knjige!

Letošnji knjižni dar Mohorjeve družbe v Celovcu je že kar bogat in lep. Kar oglejmo si ga nekoliko: „Koledar za leto 1953“; J. Jurčič: „Deseti brat“ (ilustriran); Hünemann-Nemec: „Lilija nad močvirjem“ (: življenjepis in mučeniška smrt mlade svetnice, zavetnice mladine, Marije Goretti); „Sv. evangelij po Mateju“.

Poleg teh lahko naročite še druge knjige, ki so izšle v njeni založbi v letu 1952: „Mali misal“, ki vsebuje vse nedeljske in praznične maše, razne molitve in pesmi; „Nadškof Jeglič“ — zelo obsežna in zanimiva knjiga iz življenja in dela našega velikega cerkvenega kneza; „Moje grede“, pesniška zbirka izpod peresa priljubljene koroške pesnice Milke Hartmanove; „Cirilmetodijska ideja“ (ali „Sveto apostolsko delo za cerkveno edinost“), napisal župnik Anton Merkun.

Vse knjige lahko naročite pri tukajšnjih poverjenikih ali pa neposredno pri Mohorjevi družbi v Celovcu (Klagenfurt), Viktringer Ring 26, Austria.

KRISTONOSCI

V Ameriki se je pojavilo gibanje takozvanih kristonoscev (kristoferjev), ki se ravna po nauku kitajskega pregovora: „Bolje je eno samo svečko prižgati kot zabavljati čez temo“.

Neka žena, ki sodeluje pri tem gibanju, je bila prisotna na nekem zborovanju. Govorili so o potrebi demokracije in sicer s precej zmešanimi glavami. Žena ni bila zadovoljna z debato. Poseže vmes in pravi:

„Nobeden izmed vas ni povedal glavne ideje, ki so jo ustanovitelji Združenih držav postavili na začetek deklaracije neodvisnosti. To je ideja, da je vsak posamezen človek, mož, žena in otrok, prejel svoje pravice od Boga, ne pa od države. Ena glavnih nalog države je, da te, od Boga dane pravice varuje in spoštuje.“

Dvorana je ženi pritrdila z velikim ploskanjem. Žena je povedala v kratkem, kaj je krščanska demokracija.

„Kristonosci“ se ravna po teh-le načelih: Bodi prijazen, dobrohoten. Ne žali ljudi! — Povej svoje misli, pa nikar jih ne vsiljuj! — Bolje je, da si

optimist kot pa pesimist. Optimist vidi srečo v vsaki nesreči, črnogled pa nesrečo v vsaki sreči. — Priznaj svoje napake. Priznanje nas krepi! — Vlivaj zaupanje, ne jemlji ljudem poguma. — Bodi delaven, ne samo zgovoren.

F. K.

Z A S M E H

Primorci in Prekmurci

- Ti si Prekmurec, ne?
- Ne, jaz sem Primorec.
- Kaj ni to vseeno?

— Seveda ne. Jaz sem doma blizu morja. Tam je Primorsko. Zato nam pravijo, da smo Primorci. Prekmurci so pa tisti Slovenci, ki so preko Mure, ki torej živijo onstran Mure. Pred letom 1918. so jim vladali Madžari, nam pa Avstrijci. Prekmurci so torej čisto na drugem koncu Slovenije kot Primorci.

Dober recept

Nekdo je dal v časopise oglas: „Kdor pošlje vnaprej 10 frankov, dobi navodilo, kako se odpravi rdeča barva z nosa.“ — Oglasilo se jih je polno, vsi pa so dobili odgovor: „Pijte kar naprej in veliko. Nos bo kmalu postal modre barve.“

Srečo je imel!

Očka: „No, Markec, zdaj lepo pridno jej in ne packaj jedi! Ko sem bil majhen kot ti, večkrat nisem imel drugega jesti kot suh kruh.“

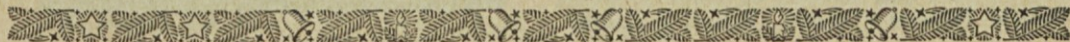
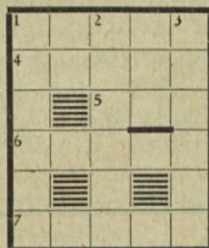
Markec: „To si pač vesel, očka, da si sedaj prišel k nam, kjer dobiš vedno kaj dobrega!“

BOŽIČNA KRIZANKA

Vodoravno: 1 praznik, 4 barva, žen. oblika množine, 5 oblika glagola „vedeti“, 6 barva, 7 ženska ime.

Navpično: 1 romarski kraj, 2 kraj pri Trstu, 5 drevo in sad.

(Rešitev prihodnjič)

— NAŠA LUČ —

bratom in sestram slovenske krvi širom
Zapadne Evrope v razvedrilo, veselje in
podučilo.

V vseh zadevah lista (darovi, oglasi in
dopisi) se obračajte na spodaj navedene
poverjenike. Lahko pišete tudi na naslov:

NAŠA LUČ, Viktringer Ring 26. Celovec-Klagenfurt, Austria.

Če list prihaja do Vas naravnost iz tiskarne, stane letno (6 šte.) 15 šilingov ali: 470 lir; 35 bfrs; 350 ffrs; 3 RM; 70 amer. centov.

NEKATERI POVERJENIKI:

Anglija: Rev. Ignacij Kunstelj, Marillac Sanatorium, Warley, Essex.

Belgija: Vinko Žakelj, Place E. Dupont 8, Liège.

Zdravko Reven, rue Charles Dupret 17., Charleroi.

Francija: Mgr. Stanko Grims, rue N. Colson 24, Merlebach, Moselle.

J. Jankovič, rue de Belgrade 17, Tucquegnieux, Mthe & Mlle.

Nace Čretnik, rue St. Fargeau 4, Paris XX.

Mgr. Valentin Zupančič, rue Cl. Debussy 17, Liévin (P-de-Calais).

Holandija: Nande Babnik, Versilienbos weg 64, Heerlerheide, Limburg.

Nemčija: Richard Šuštar, Zeppelinstr. 3, Marl i/Westf.

Odgovorni urednik: Dr. Janko Hornböck. - Založba.
Družbe sv. Mohorja v Celovcu. - Tiska tiskarna
Družbe sv. Mohorja v Celovcu. - Printed in Austria.

Iz poštarjeve torbe

Dopisnikom!

Vaših misli in prispevkov sem zelo vesel. Vendar jih zaradi skromnega prostora ne morem vseh objaviti. Za vsak dober nasvet: Bog povrni! Dopise bom skušal ob priliki uporabiti, kolikor bo mogoče. Zato pa brez zamere, če kaj ni objavljeno.

Prispevke za 2. št. sprejemam do 1. febr.

Gr. Commerc, Frc.: Iz poslanega sem skušal izbrati najboljše.

F. Simonič, Frc.: Poslano pride na vrsto v novem letu.

Urednik

Soča

Ko v tvoje zrem valove,
njih poslušam šumni glas,
se spomin budi na dneve,
na prej srečni, srečni čas.

Ko je vera tu živela
v srečih našega rodu,
ko bil praznik je brez dela,
dan le božjega Sinu.

Zvezda zdaj drugačna seva,
nove „vzore“ kažejo.
„Svoboda“ okrog odmeva,
a prostost ni prava to.

Človek, tvoja je svoboda,
da si sebi gospodar,
da si pravi sin naroda,
drugih ne tlačan nikdar.

Soča jasna, Soča krasna,
kaj dočakala si ti!
sodba tu rohni oblastna,
bratu brat že smrt želi.

Padali so kralji, carji,
o, zaman se, svet, boriš:
kakor nekdanj v svetli zarji
Bog ostal bo, zmagal križ!

A. Go. Creusot, Frc.